

LEGAL NEWS

Nr. 49 / 24 iulie 2020

Principalele modificări aduse Legii 129 / 2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

În *Monitorul Oficial* nr. 620 / 15.06.2020 a fost publicată **OUG 111 / 2020** privind modificarea și completarea Legii 129 / 2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, pentru completarea art. 218 din OUG 99 / 2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, pentru modificarea și completarea Legii 207 / 2015 privind Codul de Procedură Fiscală, precum și pentru completarea art. 12, alin. (5) din Legea 237 / 2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare ("OUG 111 / 2020").

În cele ce urmează vom prezenta exhaustiv principalele modificări aduse Legii 129 / 2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative ("Legea 129 / 2019").

Pentru o înțelegere clară a noutăților aduse de OUG 111 / 2020, adăugirile vor fi evidențiate prin utilizarea **culorii portocaliu**, acolo unde este cazul.

Principalele modificări ori adăugiri introduse prin OUG 111 / 2020 au operat asupra:

I. SEMNIFICAȚILOR UNOR TERMENI ȘI EXPRESII

- i. **Instituție financiară** înseamnă, printre altele: **întreprinderea**, alta decât o instituție de credit, care efectuează una sau mai multe dintre activitățile enumerate la art. 18, alin. (1), lit. b) - l), n) și n¹) din OUG 99 / 2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea 227 / 2007, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv furnizorii de servicii poștale care prestează servicii de plată, entitățile specializate care desfășoară activități de schimb valutar **pentru persoane fizice, organizate sub forma caselor de schimb valutar, și entitățile care dețin în administrare structuri de primire turistice cu funcțiuni de cazare turistică și desfășoară operațiuni de cumpărare de valute de la persoane fizice;**

Activitățile enumerate la art. 18 alin. (1), lit. b) - l), n) și n¹) din OUG 99 / 2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea 227 / 2007, cu modificările și completările ulterioare, sunt următoarele:

- b) acordare de credite, incluzând printre altele: credite de consum, credite ipotecare, factoring cu sau fără regres, finanțarea tranzacțiilor comerciale, inclusiv forfetare;
- c) leasing financiar;
- d) servicii de plată, așa cum sunt definite la art. 7 din Legea 209 / 2019 privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative;
- e) emiterea și administrarea altor mijloace de plată, cum ar fi cecuri, cambii și bilete la ordin, în măsura în care nu se încadrează la lit. d);
- f) emitere de garanții și asumare de angajamente;
- g) tranzacționare în cont propriu și/sau pe contul clienților, în condițiile legii, cu:
 - 1. instrumente ale pieței monetare, cum ar fi: cecuri, cambii, bilete la ordin, certificate de depozit;
 - 2. valută;
 - 3. contracte futures și options financiare;
 - 4. instrumente având la bază cursul de schimb și rata dobânzii;
 - 5. valori mobiliare și alte instrumente financiare transferabile;
- h) participare la emisiunea de valori mobiliare și alte instrumente financiare, prin subscrierea și plasamentul acestora ori prin plasament și prestarea de servicii legate de astfel de emisiuni;
- i) servicii de consultanță cu privire la structura capitalului, strategia de afaceri și alte aspecte legate de afaceri comerciale, servicii legate de fuziuni și achiziții și prestarea altor servicii de consultanță;
- j) administrare de portofolii și consultanță legată de aceasta;
- k) custodie și administrare de instrumente financiare;
- l) intermediere pe piața interbancară;
- n) închiriere de casete de siguranță;
- n¹) emitere de monedă electronic.

- ii. Prin **furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice** se înțelege persoana fizică, precum și persoana juridică ce prestează, în calitate de profesionist, oricare dintre următoarele servicii pentru terți:
1. constituie societăți sau alte persoane juridice;
 2. exercită funcția de director ori administrator al unei societăți sau are calitatea de asociat al unei societăți de persoane sau al unei asocieri în participație ori o calitate similară în cadrul altor persoane juridice sau intermediază ca o altă persoană să exercite aceste funcții ori calități;
 3. pune la dispoziție furnizează un sediu social, un domiciliu ales sau orice alt serviciu legat de o societate sau orice altă persoană juridică ori construcție juridică similară punct de lucru, o adresă comercială, poștală ori administrativă sau orice alt serviciu similar acestora;
 4. exercită calitatea de fiduciar într-o fiducie sau într-o construcție similară acesteia sau intermediază ca o altă persoană să exercite această calitate;
 5. acționează deține calitatea de acționar sau intermediază ca o altă persoană să acționeze ca să dețină calitatea de acționar pentru o persoană juridică, alta decât o societate ale cărei acțiuni sunt tranzacționate pe o piață reglementată care este supusă unor cerințe de publicitate în conformitate cu legislația Uniunii Europene sau cu standarde fixate la nivel internațional;
- iii. **Servicii de jocuri de noroc** înseamnă orice serviciu care presupune o miză cu valoare monetară în jocuri de noroc, inclusiv în cele cu un element de abilitate, cum ar fi loteriile, jocurile de cazinou, jocurile de poker și pariurile, furnizate într-un sediu fizic sau prin orice fel de mijloace la distanță, pe cale electronică sau cu ajutorul oricărui alt tip de tehnologii care facilitează comunicarea și la solicitarea individuală a destinatarului serviciilor, care presupun licențierea de către Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc;
- iv. **Monedă electronică** înseamnă moneda electronică, astfel cum este definită în Legea 210 / 2019 privind activitatea de emisie de monedă electronică, mai puțin valoarea monetară prevăzută în respectiva lege.
- În înțelesul Legii 210 / 2019 privind activitatea de emisie de monedă electronică, „moneda electronică” reprezintă o valoare monetară stocată electronic, inclusiv magnetic, reprezentând o creanță asupra emitentului, emisă la primirea fondurilor în scopul efectuării de operațiuni de plată și care este acceptată de o persoană, alta decât emitentul de monedă electronică.
- v. **Monede virtuale** înseamnă o reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar este acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și poate fi transferată, stocată și tranzacționată electronic;
- vi. **Furnizor de portofel digital** înseamnă o entitate care oferă servicii de păstrare în siguranță a unor chei criptografice private în numele clienților săi, pentru deținerea, stocarea și transferul de monedă virtuală;
- vii. **Operațiuni care au o legătură între ele** reprezintă operațiuni a căror valoare este fragmentată în tranșe mai mici decât echivalentul în lei al sumelor minime pentru care entitățile raportoare au obligația de a raporta tranzacțiile către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor („Oficiul”) (e.g. 10.000 EUR), care au elemente comune cum ar fi: părțile tranzacțiilor, inclusiv beneficiarii reali, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.

II. SEMNIFICAȚIEI EXPRESIEI „Beneficiar real”, prevăzută de art. 4 din Legea 129 / 2019

În sensul prezentei legi, prin **beneficiar real** se înțelege orice persoană fizică ce deține sau controlează în cele din urmă clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia / căreia se realizează, **direct sau indirect**, o tranzacție, o operațiune sau o activitate.

Noțiunea de **beneficiar real**, potrivit modificărilor aduse prin OUG 111 / 2020, include cel puțin:

- a) în cazul societăților supuse înregistrării în registrul comerțului și entităților corporative străine:
 1. persoana fizică sau persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță;
 2. societatea supusă înregistrării în registrul comerțului prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unui procent suficient din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalurile proprii ale societății respective, inclusiv prin deținerea de acțiuni la purtător, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu dreptul Uniunii Europene sau cu standarde internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate. Deținerea a 25% plus unu acțiuni sau participare în capital al unei societăți într-un procent de peste 25% de către o persoană fizică este un indiciu al exercitării directe a dreptului de proprietate. Deținerea a 25% plus unu acțiuni sau participarea în capital al unei societăți într-un procent de peste 25% de către o entitate corporativă străină, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe entități corporative străine, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un indiciu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate;
 3. în cazul în care, după depunerea tuturor diligențelor și cu condiția să nu existe motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în conformitate cu pct. 1 sau în cazul în care există orice îndoială că persoana identificată este beneficiarul real, persoana fizică care ocupă o funcție de conducere de rang superior, și anume: administratorul/administratorii, membrii consiliului de administrație/supraveghere, directori cu competențe delegate de la administratorul/consiliul de administrație, membrii directoratului. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor reali în conformitate cu pct. 1 și cu prezentul punct, precum și a dificultăților întâmpinate în procesul de verificare a identității beneficiarului real;
- b) în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare - toate persoanele următoare:
 1. constitutorul / constitutorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;
 2. fiduciarul / fiduciarii;
 3. beneficiarul / beneficiarii sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară;
 4. oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare din dreptul străin prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace;
- c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ:
 1. asociații sau fondatorii;
 2. membrii în consiliul director;

3. persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia;
 4. în cazul asociațiilor, categoria de persoane fizice ori, după caz, persoanele fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite, respectiv, în cazul fundațiilor, categoria de persoane fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite;
 5. oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ;
- d) în cazul persoanelor juridice, altele decât cele prevăzute la lit. a) - c), și al entităților care administrează și distribuie fonduri:
1. persoana fizică beneficiară a cel puțin 25% din bunurile, respectiv părțile sociale sau acțiunile unei persoane juridice sau ale unei entități fără personalitate juridică, în cazul în care viitorii beneficiari au fost deja identificați;
 2. grupul de persoane în al căror interes principal se constituie ori funcționează o persoană juridică sau entitate fără personalitate juridică, în cazul în care persoanele fizice care beneficiază de persoana juridică sau de entitatea juridică nu au fost încă identificate;
 3. persoana sau persoanele fizice care exercită controlul asupra a cel puțin 25% din bunurile unei persoane juridice sau entități fără personalitate juridică, inclusiv prin exercitarea puterii de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere a respectivei entități;
 4. persoana sau persoanele fizice ce asigură conducerea persoanei juridice, în cazul în care, după depunerea tuturor diligențelor și cu condiția să nu existe motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană fizică în conformitate cu pct. 1-3 ori în cazul în care există orice îndoială că persoana identificată este beneficiarul real, caz în care entitatea raportoare este obligată să păstreze și evidența măsurilor aplicate în scopul identificării beneficiarului real în conformitate cu pct. 1-3 și prezentul punct.

III. CATEGORIILOR DE ENTITĂȚI RAPORTOARE

În acest sens, intră sub incidența Legii 129 / 2019 următoarele entități raportoare:

- a) instituțiile de credit persoane juridice române și sucursalele instituțiilor de credit persoane juridice străine;
- b) instituțiile financiare persoane juridice române și sucursalele instituțiilor financiare persoane juridice străine;
- c) administratorii de fonduri de pensii private, în nume propriu și pentru fondurile de pensii private pe care le administrează, cu excepția caselor de pensii ocupaționale profesionale;
- d) furnizorii de servicii de jocuri de noroc;
- e) auditorii, experții contabili și contabilii autorizați, **evaluatorii autorizați, consultanții fiscali**, persoanele care acordă consultanță financiară, de afaceri sau contabilă, **alte persoane care se angajează să furnizeze, direct sau prin intermediul altor persoane cu care persoana respective este afiliată, ajutor material, asistență sau consiliere cu privire la aspectele fiscale, financiare, ca activitate economică sau profesională principal;**

- f) notarii publici, avocații, executorii judecătorești și alte persoane care exercită profesii juridice liberale, în cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile; **crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare;**
- g) furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, alții decât cei prevăzuți la lit. e) și f);
- g¹) **furnizorii de servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare;**
- g²) **furnizorii de portofele digitale;**
- h) **agenții și dezvoltatorii imobiliari, inclusiv atunci când acționează în calitate de intermediari în închirierea de bunuri imobile, dar numai în ceea ce privește tranzacțiile pentru care valoarea chiriei lunare reprezintă echivalentul în lei a 10.000 EUR sau mai mult;**
- i) **alte persoane** care, în calitate de profesioniști, comercializează bunuri, numai în măsura în care efectuează tranzacții în numerar a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 EUR, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele;
- j) **persoanele care comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații, în cazul în care valoarea tranzacției sau a unei serii de tranzacții legate între ele reprezintă echivalentul în lei a 10.000 EUR sau mai mult;**
- k) **persoanele care depozitează sau comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul cu opere de artă, atunci când această activitate este desfășurată în zone libere, în cazul în care valoarea tranzacției sau a unei serii de tranzacții legate între ele reprezintă echivalentul în lei a 10.000 EUR sau mai mult.**

Putem astfel observa că au fost eliminați **cenzorii** dintre categoriile de entități raportoare enumerate mai sus, respectiv au fost adăugate o serie de noi categorii de entități raportoare, astfel cum au fost evidențiate la lit. e) și g¹) – k) de mai sus.

IV. OBLIGAȚIILOR DE RAPORTARE

4.1. Raportul pentru tranzacții suspecte

Obligațiile entităților raportoare privind tranzacțiile suspecte se diminuează. În acest sens, este eliminată obligația entităților raportoare de a transmite un raport pentru tranzacții suspecte Oficiului atunci când circumstanțele factice obiective aferente unei relații de afaceri sau tranzacții ocazionale corespund în tot sau în parte indicatorilor sau tipologiilor de tranzacții suspecte prezentate public de Oficiu.

Așadar, entitățile raportoare sunt obligate să transmită un raport pentru tranzacții suspecte exclusiv Oficiului dacă acestea cunosc, suspectează sau au motive rezonabile să suspecteze că există una din următoarele situații:

- a) bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni sau au legătură cu finanțarea terorismului;
- b) persoana sau împuternicitul / reprezentantul / mandatarul acesteia nu este cine pretinde a fi;
- c) informațiile pe care entitatea raportoare le deține pot folosi pentru impunerea prevederilor prezentei legi;
- d) în orice alte situații sau cu privire la elemente care sunt de natură să ridice suspiciuni referitoare la caracterul, scopul economic sau motivația tranzacției, cum ar fi existența unor anomalii față de profilul clientului, precum și atunci când există indicii că datele deținute despre client ori beneficiarul real nu sunt reale sau de actualitate, iar clientul refuză să le actualizeze ori oferă explicații care nu sunt plauzibile.

Mai mult, **entitățile raportoare vor considera ca suspecte tranzacțiile ce urmează a fi efectuate în situația în care Oficiul solicită acest lucru, urmând a transmite un raport către Oficiu**, spre deosebire de vechea reglementare unde entitățile raportoare considerau ca suspecte orice relații de afaceri sau tranzacții ocazionale cu o persoană ale cărei date de identificare i-au fost comunicate punctual de către Oficiu.

4.2. Raportarea tranzacțiilor care nu prezintă indicatori de suspiciune

Noutățile aduse raportării tranzacțiilor care nu prezintă indicatori de suspiciune vizează includerea în categoria tranzacțiilor pentru care entitățile raportoare au obligația raportării către Oficiu și a operațiunilor care au o legătură între ele.

În acest sens, entitățile raportoare au obligația de a raporta către Oficiu tranzacțiile cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 EUR, **inclusiv operațiunile care au o legătură între ele.**

Instituțiile de credit și instituțiile financiare transmit rapoarte privind transferurile externe în și din conturi, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a **10.000 EUR**, inclusiv operațiunile care au o legătură între ele.

O altă modificare semnificativă vizează abrogarea definiției termenului *tranzacție*. Prin eliminarea acestui articol s-ar putea deduce că tranzacțiile, în sensul prezentei Legi 129 / 2019, nu ar putea include și operațiunile a căror valoare este fragmentată în tranșe mai mici decât echivalentul în lei a ~~45.000~~ **10.000 EUR**, care au elemente comune cum ar fi: părțile tranzacțiilor, inclusiv beneficiarii reali, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.

4.3. Reguli privind raportarea

Prin prevederile OUG 111 / 2020 **a fost eliminată obligația** auditorilor, experților contabili și a contabililor autorizați, evaluatorilor autorizați, consultantților fiscali, persoanelor care acordă consultanță financiară, de afaceri sau contabilă, altor persoane care se angajează să furnizeze, direct sau prin intermediul altor persoane cu care persoana respectivă este afiliată, ajutor material, asistență sau consiliere cu privire la aspectele fiscale, financiare, ca activitate economică sau profesională principală **de a transmite un raport de tranzacții suspecte în măsura în care nu sunt avute în vedere informațiile pe care acestea le primesc de la unul dintre clienții lor sau le obțin în legătură cu aceștia în cursul evaluării situației juridice a clientului** în cadrul unor proceduri judiciare sau al îndeplinirii obligației de apărare sau de reprezentare a clientului în proceduri judiciare sau în legătură cu aceste proceduri, inclusiv de consiliere juridică privind inițierea sau evitarea procedurilor, indiferent dacă aceste informații sunt primite sau obținute înaintea procedurilor, în timpul acestora sau după acestea, astfel cum este reglementat de art. 9 alin. (3) din Legea 129 / 2019.

În acest sens, în conformitate cu articolul anterior menționat, această obligație incumbă potrivit amendamentelor aduse Legii 129 / 2019 numai categoriilor de persoane de la art. 5 alin. (1) lit. f) din această lege, și anume:

- notarii publici,
- avocații,
- executorii judecătorești și
- alte persoane care exercită profesii juridice liberale,

În cazul în care acordă asistență pentru întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor privind cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni sau părți sociale ori elemente ale fondului de comerț, administrarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau a altor bunuri ale clienților, operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate, constituirea sau administrarea de conturi bancare, de economii ori de instrumente financiare, organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți; constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare, precum și în cazul în care participă în numele sau pentru clienții lor în orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile; crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare.

V. MĂSURILOR DE CUNOAȘTERE A CLIENTELEI

5.1. Aspecte generale

O primă modificare adusă Legii 129 / 2019 asupra măsurilor de cunoaștere a clientelei vizează imposibilitatea instituțiilor de credit și a instituțiilor financiare de a furniza conturi anonime, cartele de economii anonime sau casete de valori anonime și nici servicii de acceptare la plată a cardurilor preplătite anonime.

Astfel, este obligatoriu ca instituțiile de credit și instituțiile financiare să aplice măsurile de cunoaștere a clientelei tuturor titularilor și beneficiarilor conturilor anonime, carnetelor de economii anonime și a casetelor de valori anonime existente.

Cu toate acestea, asemenea vechii reglementări, și potrivit noilor dispoziții utilizarea în orice fel a conturilor anonime, a carnetelor de economii anonime și a casetelor de valori anonime existente nu este permisă decât după aplicarea măsurilor standard, simplificate și suplimentare de cunoaștere a clientelei.

5.2. Măsuri standard de cunoaștere a clientelei

Situațiile în care entitățile raportoare au obligația de a aplica măsurile standard de cunoaștere a clientelei au fost extinse. Astfel, entitățile raportoare au obligația de a aplica măsurile standard de cunoaștere a clientelei în următoarele situații:

- a) la stabilirea unei relații de afaceri;
- b) la efectuarea tranzacțiilor ocazionale:
 1. în valoare de cel puțin echivalentul în lei a 15.000 EUR, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele;

2. care constituie un transfer de fonduri, astfel cum este definit de art. 3, pct. 9 din Regulamentul (UE) 2015/847 al Parlamentului European și al Consiliului din 20.05.2015 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.781 / 2006, în valoare de peste 1.000 EUR;

În înțelesul Regulamentului (UE) 2015/847 mai sus menționat, prin „*transfer de fonduri*” se înțelege orice tranzacție efectuată, cel puțin parțial, prin mijloace electronice în numele unui plătitor prin intermediul unui prestator de servicii de plată, pentru a se pune fonduri la dispoziția beneficiarului plății prin intermediul unui prestator de servicii de plată, indiferent dacă plătitorul și beneficiarul plății sunt sau nu aceeași persoană și indiferent dacă prestatorul de servicii de plată al plătitorului și prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății sunt identici, inclusiv transferuri de credit, debitări directe, remiteri de bani ori transferuri efectuate utilizând un card de plată, un instrument de monedă electronică sau un telefon mobil sau orice alt dispozitiv digital sau informatic preplătit sau cumpărat cu abonament, cu caracteristici similare.

- c) în cazul persoanelor care comercializează bunuri, în calitate de profesioniști, atunci când efectuează tranzacții ocazionale în numerar în valoare de cel puțin 10.000 EUR, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele;
- d) **când există suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, indiferent de incidența prevederilor derogatorii de la obligația de a aplica măsurile de cunoaștere a clientelei stabilite în prezenta lege și de valoarea operațiunii;**
- e) **dacă există îndoieli privind veridicitatea sau suficiența informațiilor de identificare deja deținute despre client sau beneficiarul real.**

De asemenea, **a fost eliminată posibilitatea reglementată de art. 13, alin. (8) din Legea 129 / 2019** acordată entităților raportoare de a nu aplica măsuri de cunoaștere clientelei cu privire la moneda electronică, în cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile următoare de atenuare a riscurilor:

- 1) instrumentul de plată nu este reîncărcabil sau are o limită maximă de 150 EUR pentru tranzacțiile de plăți lunare, care poate fi utilizată numai în statul membru respectiv;
- 2) suma maximă depozitată electronic nu depășește 150 EUR;
- 3) instrumentul de plată este utilizat exclusiv pentru a achiziționa bunuri sau servicii;
- 4) instrumentul de plată nu poate fi finanțat cu monedă electronică anonimă;
- 5) emitentul efectuează o monitorizare suficientă a tranzacțiilor sau a relației de afaceri pentru a permite depistarea tranzacțiilor neobișnuite sau suspecte.

O altă modificare semnificativă adusă Legii 129 / 2019 vizează obligația entităților raportoare de a aplica măsurile de cunoaștere a clientelei tuturor clienților noi, conform articolului 14 din Legea anterior menționată. Entitățile raportoare aplică măsurile de cunoaștere a clientelei și clienților existenți, în funcție de risc sau atunci când circumstanțele relevante privind clientul se schimbă sau în cazul în care entitățile raportoare au în cursul anului calendaristic relevant obligația legală de a contacta clientul pentru a examina toate informațiile relevante referitoare la beneficiarul real.

5.3. Măsuri suplimentare de cunoaștere a clientelei

Obligația entităților raportoare de a examina contextul și scopul tuturor tranzacțiilor trebuie exercitată **dacă tranzacțiile îndeplinesc cel puțin una dintre următoarele condiții:**

- a) sunt tranzacții complexe;
- b) sunt tranzacții cu valori neobișnuit de mari;
- c) nu se încadrează în tiparul obișnuit;
- d) nu au un scop economic, comercial sau legal evident.

Prin OUG 111 / 2020 au fost modificate prevederile alineatului (3) al art. 17 din Legea 129 / 2019, potrivit cărora circumstanțele și scopul unor asemenea tranzacții trebuie să fie examinate cât mai curând posibil de către entitățile raportoare, inclusiv pe baza unor documente suplimentare solicitate clientului pentru justificarea tranzacției. De asemenea, entitățile raportoare măresc gradul și natura monitorizării relației de afaceri în scopul de a stabili dacă respectivele tranzacții sau activități par suspecte. Constatările verificărilor efectuate trebuie să fie consemnate în scris și vor fi disponibile la solicitarea autorităților competente sau organismelor de autoreglementare.

În acest sens, noua formă a acestui alineat este următoarea: *„Entitățile raportoare au obligația să crească gradul și natura monitorizării relației de afaceri în scopul de a stabili dacă respectivele tranzacții sau activități sunt suspecte”*.

În ceea ce privește relațiile de afaceri sau tranzacțiile care implică țări terțe cu grad înalt de risc, au fost introduse noi obligații ale entităților raportoare. Astfel, în conformitate cu art. 17¹ din Legea 129 / 2019, entitățile raportoare aplică următoarele măsuri suplimentare de cunoaștere a clientelei:

- a) obțin informații suplimentare privind clientul și beneficiarul real;
- b) obțin informații suplimentare privind natura relației de afaceri care se dorește a fi stabilită;
- c) obțin informații privind sursa fondurilor și sursa averii clientului și a beneficiarului real;
- d) obțin informații privind justificarea tranzacțiilor care se dorește a fi avute în vedere sau realizate;
- e) obțin aprobarea conducerii de rang superior pentru stabilirea sau continuarea relației de afaceri;
- f) realizează monitorizarea sporită a relației de afaceri, prin creșterea numărului și frecvenței controalelor aplicate și prin selectarea tipurilor de tranzacții care necesită o examinare suplimentară.

În plus față de măsurile anterior prevăzute, ca măsură de atenuare suplimentară, entitățile raportoare aplică, la solicitarea autorităților competente, clienților lor care desfășoară tranzacții ce implică țări terțe cu grad înalt de risc identificate prin actele delegate de către Comisia Europeană limitarea tranzacțiilor cu acestea sau a relației de afaceri, după caz, în conformitate cu obligațiile internaționale ale Uniunii Europene.

În plus, în ceea ce privește țările terțe cu grad înalt de risc identificate prin actele delegate de către Comisia Europeană, autoritățile cu atribuții de supraveghere, reglementare, autorizare și/sau înregistrare a entităților raportoare aplică una sau mai multe dintre următoarele măsuri, cu respectarea obligațiilor internaționale ale Uniunii Europene:

- a) refuzul stabilirii unor filiale, sucursale sau reprezentanțe ale entităților raportoare din țara în cauză sau luarea în considerare în alt mod a faptului că entitatea raportoare relevantă provine dintr-o

țară care nu dispune de regimuri adecvate de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului;

- b) interzicerea stabilirii de către entitățile raportoare a unor sucursale sau reprezentanțe în țara în cauză sau luarea în considerare în alt mod a faptului că sucursala sau reprezentanța respectivă s-ar afla într-o țară care nu dispune de regimuri adecvate de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului;
- c) impunerea unor cerințe sporite de supraveghere sau de audit extern pentru sucursalele și filialele entităților raportoare situate în țara în cauză;
- d) impunerea unor cerințe sporite de audit extern pentru grupurile financiare în ceea ce privește oricare dintre sucursalele și filialele lor situate în țara în cauză;
- e) impunerea obligației instituțiilor de credit și financiare de a revizui și de a modifica sau, dacă este necesar, de a înceta relațiile de corespondență cu instituțiile respondente din țara în cauză.

5.4. Execuția de către terți

Entitățile raportoare care utilizează terțe părți se asigură că obțin de la acestea, de îndată:

- a) toate informațiile necesare potrivit procedurilor proprii pentru aplicarea măsurilor standard de cunoaștere a clientelei;
- b) la cerere, copii ale documentelor pe baza cărora terța parte a aplicat măsurile standard de cunoaștere a clientelei, inclusiv, atunci când sunt disponibile, datele obținute prin mijloacele de identificare electronică, serviciile de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910 / 2014 sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de către Autoritatea pentru Digitalizarea României.

5.5. Informații privind beneficiarul real

În categoria persoanelor care au obligația de a obține și de a deține informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul lor real, inclusiv cu privire la modalitatea prin care se concretizează această calitate, și de a le pune la dispoziția organelor de control și a autorităților de supraveghere, la solicitarea acestora, a fost introdusă și **orice construcție juridică similară fiduciilor**.

Având în vedere această modificare, noua formă a articolului 19 alin. (1) din Legea 129 / 2019 este următoarea: „*Persoanele juridice de drept privat, fiduciile și orice construcție juridică similară fiduciilor sunt obligate să obțină și să dețină informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul lor real, inclusiv cu privire la modalitatea prin care se concretizează această calitate, și să le pună la dispoziția organelor de control și a autorităților de supraveghere, la solicitarea acestora*”.

Mai mult, beneficiarii reali ai persoanelor juridice de drept privat și ai fiduciilor și construcțiilor juridice similare au obligația să le furnizeze acestora toate informațiile necesare pentru ca acestea să îndeplinească cerințele anterior menționate, inclusiv detaliile intereselor generatoare de beneficii deținute.

În cazul în care sediul sau locul de reședință al fiduciarului sau al persoanei care deține o poziție echivalentă în construcția juridică similară se află în afara Uniunii Europene, informațiile menționate mai sus sunt păstrate în registrul central organizat la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală dacă fiduciarul sau persoana care deține o poziție echivalentă într-o construcție juridică similară se angajează într-o relație de afaceri sau achiziționează bunuri imobiliare în numele fiduciei sau al construcției juridice similare.

În cazul în care fiduciarul sau persoanele care dețin poziții echivalente într-o construcție juridică similară sunt stabilite sau își au reședința în state membre diferite sau în cazul în care fiduciarul sau persoana care deține o poziție echivalentă în construcția juridică similară se angajează în relații de afaceri multiple în numele fiduciei sau al construcției juridice similare în diferite state membre, un certificat de dovadă a înregistrării sau un extras al informațiilor privind beneficiarii reali păstrate într-un registru de unul dintre statele membre poate fi considerat suficient pentru a considera îndeplinită obligația de înregistrare.

Registrele centrale sunt interconectate prin intermediul platformei centrale europene instituite prin Directiva (UE) 2017/1.132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale.

Informațiile mai sus prezentate sunt înregistrate:

- a) într-un registru central organizat la nivelul Oficiului Național al Registrului Comerțului pentru persoanele juridice care au obligația de înmatriculare în registrul comerțului, cu excepția regiilor autonome, companiilor și societăților naționale („Registrul ONRC”);
- b) într-un registru central organizat la nivelul Ministerului Justiției pentru asociații și fundații („Registrul Asociații și fundații”);
- c) într-un registru central organizat la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare acestora („Registrul ANAF”).

Informațiile înregistrate în aceste registre sunt disponibile prin intermediul registrelor naționale și prin sistemul de interconectare a registrelor timp de 10 ani după ce persoana juridică a fost radiată, respectiv după ce motivele de înregistrare a informațiilor privind beneficiarul real al fiduciilor / construcțiilor juridice similare au încetat să existe.

Autoritățile competente cooperează cu autoritățile care gestionează registre similare din alte state membre și cu Comisia Europeană în scopul punerii în aplicare a diferitelor tipuri de acces la aceste registre.

Accesul la Registrul ONRS și la Registrul Asociații și fundații este asigurat, în conformitate cu normele privind protecția datelor cu caracter personal:

- a) autorităților care au competențe de supraveghere și control, organelor judiciare, în condițiile Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, și Oficiului, în timp util, fără nicio restricție și fără a alerta persoana în cauză;
- b) entităților raportoare atunci când aplică măsurile de cunoaștere a clientelei;
- c) oricărei persoane fizice sau juridice.

Accesul la Registrul ANAF este asigurat, în conformitate cu normele privind protecția datelor cu caracter personal:

- a) autorităților care au competențe de supraveghere și control, organelor judiciare, în condițiile Legii nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare, și Oficiului, în timp util, fără nicio restricție și fără a alerta persoana în cauză;
- b) entităților raportoare atunci când aplică măsurile de cunoaștere a clientelei;
- c) oricărei persoane fizice sau juridice care poate demonstra un interes legitim;

- d) oricărei persoane fizice sau juridice care înaintează o cerere scrisă în ceea ce privește o fiducie sau o construcție juridică similară care deține o participație ce îi asigură controlul în orice persoană juridică de drept privat, în mod direct sau indirect, inclusiv prin acțiuni la purtător sau prin control exercitat prin alte mijloace.

În acest sens, în baza celor mai sus prezentate, persoanele fizice și juridice în cauză au drept de acces la numele și prenumele, luna și anul nașterii, naționalitatea și țara de reședință ale beneficiarului real, precum și la informațiile privind natura și amploarea interesului generator de beneficii deținut. Persoanelor fizice și juridice care doresc să acceseze Registrul ONRS și la Registrul Asociației și fundații nu trebuie să justifice un interes în obținerea datelor, și anume Registrul central organizat la nivelul Oficiului Național al Registrului Comerțului pentru persoanele juridice care au obligația de înmatriculare în registrul comerțului, respectiv Registrul central organizat la nivelul Ministerului Justiției pentru asociații și fundații.

5.6. Păstrarea documentelor

Entitățile raportoare, atunci când aplică măsurile de cunoaștere a clienței, au obligația de a păstra în format letric sau în format electronic, într-o formă admisă în procedurile judiciare, toate înregistrările obținute prin aplicarea acestor măsuri, cum ar fi copii ale documentelor de identificare, ale monitorizărilor și verificărilor efectuate, inclusiv, dacă sunt disponibile, ale informațiilor obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910 / 2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23.07.2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de către Autoritatea pentru Digitalizarea României necesare pentru respectarea cerințelor de cunoaștere privind clientela, pentru o perioadă de 5 ani de la data încetării relației de afaceri cu clientul ori de la data efectuării tranzacției ocazionale.

Prin „serviciu de încredere” în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 910/2014 mai sus menționat, se înțelege un serviciu electronic prestat în mod obișnuit în schimbul unei remunerații, care constă în:

- (a) crearea, verificarea și validarea semnăturilor electronice, a sigiliilor electronice sau a mărcilor temporale electronice, a serviciilor de distribuție electronică înregistrată și a certificatelor aferente serviciilor respective; sau
- (b) crearea, verificarea și validarea certificatelor pentru autentificarea unui site internet; sau
- (c) păstrarea semnăturilor electronice, a sigiliilor sau a certificatelor aferente serviciilor respective.

VI. PERSOANEI DESEMNAȚE ȘI PROCEDURILOR INTERNE

Corespunzător naturii și dimensiunii activității desfășurate, entitățile raportoare au obligația de a desemna una sau mai multe persoane care au responsabilități în aplicarea prezentei legi, cu precizarea naturii și limitelor responsabilităților încredințate, cu aprobarea conducerii entității. Documentele întocmite în acest sens se păstrează la sediul entității raportoare.

Cu toate acestea, obligația mai sus menționată nu incumbă persoanelor fizice și persoanelor fizice autorizate ce au calitatea de entitate raportoare.

În vederea îndeplinirii acestei obligații, entitățile raportoare au obligația de a crea mecanisme de protecție a acestora, inclusiv prin acordarea dreptului de a se adresa în nume propriu pentru a semnala autorităților statului încălcări de orice natură ale prezentei legi în cadrul entității raportoare, caz în care identitatea acestor persoane va fi protejată corespunzător.

Entitățile raportoare care fac parte dintr-un grup au obligația să pună în aplicare politici, proceduri și instruiri la nivel de grup, inclusiv politici de protecție a datelor și politici și proceduri privind schimbul de informații în cadrul grupului în scopul combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, pe care le aplică și la nivelul sucursalelor, **agenților, distribuitorilor** și al filialelor deținute în proporție majoritară din statele membre și din țările terțe.

În acest sens, subliniem faptul că potrivit noii forme a Legii 129 / 2019, obligațiile care incumbă sucursalelor și filialelor entităților raportoare se extind și asupra agenților și distribuitorilor.

VII. DISPOZIȚIILOR VIZÂND OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR

Cu titlu de noutate, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor se regăsește în subordinea Ministerului Finanțelor Publice.

În vederea îndeplinirii obiectului său de activitate, Oficiul analizează tranzacțiile suspecte:

- a) la sesizarea oricăreia dintre entitățile raportoare;
- b) din oficiu, când ia la cunoștință pe orice cale despre o tranzacție suspectă.

VIII. RĂSPUNDERII ȘI SANȚIUNILOR

OUG 111 / 2020 a adus o serie de modificări asupra sancțiunilor ce intervin ca urmare a încălcării prevederilor Legii 129 / 2019.

Cu titlu de noutate, încălcarea următoarelor obligații constituie contravenție, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să constituie infracțiuni:

1. Nerespectarea **obligației de a transmite un raport de tranzacții suspecte** în măsura în care nu sunt avute în vedere informațiile pe care acestea le primesc de la unul dintre clienții lor sau le obțin în legătură cu aceștia în cursul evaluării situației juridice a clientului în cadrul unor proceduri judiciare sau al îndeplinirii obligației de apărare sau de reprezentare a clientului în proceduri judiciare sau în legătură cu aceste proceduri, inclusiv de consiliere juridică privind inițierea sau evitarea procedurilor, indiferent dacă aceste informații sunt primite sau obținute înaintea procedurilor, în timpul acestora sau după acestea, obligație reglementată de art. (9) alin. 2 din Legea 129 / 2019.
2. Nerespectarea de către entitatea raportoare a obligației verificării identității clientului și a beneficiarului real înainte de stabilirea unei relații de afaceri sau de desfășurarea tranzacției ocazionale.
3. Nerespectarea de către entitatea raportoare a **obligației de a obține o dovadă a înregistrării beneficiarilor reali sau informații din registrele centrale ale beneficiarilor reali ori de câte ori încep o nouă relație de afaceri cu persoane care sunt supuse obligației înregistrării informațiilor privind beneficiarul real.**
4. Nerespectarea de către entitatea raportoare **e obligației de a obține informații suficiente cu privire la beneficiar**, în cazul beneficiarilor de fiducii sau de construcții juridice similare care sunt desemnați în funcție de caracteristici particulare sau de categorie, astfel încât să se asigure că vor fi în măsură să stabilească identitatea beneficiarului la momentul plății sau al exercitării de către beneficiar a drepturilor sale dobândite.

În situația în care oricare dintre contravențiile prevăzute de dispozițiile Legii 129 / 2019 este săvârșită de o entitate raportoare, alta decât cele supravegheate de Banca Națională a României, și dacă aceasta este gravă, repetată, sistematică sau o combinație a acestora, fără a fi săvârșită în astfel de condiții încât să constituie infracțiune, limitele superioare ale amenzilor se majorează astfel:

- a) pentru persoanele juridice, cu 5.000.000 LEI;
- b) pentru persoanele fizice, cu 50.000 LEI.

În situația în care oricare dintre contravențiile prevăzute de dispozițiile Legii 129 / 2019 este săvârșită de o instituție financiară, alta decât cele supravegheate de Banca Națională a României, limitele superioare ale amenzilor se majorează astfel:

- a) pentru persoanele juridice, până la 10% din cifra de afaceri anuală totală, calculată pe baza ultimelor situații financiare disponibile aprobate de organul de conducere, dar nu mai puțin de 23.000.000 LEI;
- b) pentru persoanele fizice, până la 23.000.000 LEI.

Legal News este o selecție a unor elemente de noutate legislativă, cu scop strict informativ. Nu este considerată consiliere profesională și, drept urmare, Duncea Ștefănescu / DS Tax Advisory Services nu își asumă nici o responsabilitate în acest sens. Pentru întrebări suplimentare în ceea ce privește problemele expuse, vă rugăm nu ezitați să ne contactați.

Legal News contains a selection of the latest major issues occurred in the Romanian legislative framework, is intended only to provide information and, hence, shall not be deemed to provide professional advice or consultancy. Therefore, we assume no responsibility in this respect. Should you require any information related to the foregoing, please do not hesitate to contact us.

Dacă doriți să vă abonați gratuit la newsletter-ele noastre, vă rugăm trimiteți un mesaj la adresa news@duncea-stefanescu.ro, specificând numele, prenumele, funcția Dvs. și denumirea societății.

If you wish to get free subscription to our newsletters, please send a message to news@duncea-stefanescu.ro, specifying your full name and title, as well as the name of your company.

C O N T A C T

Matei Dimoftache
Partner
Head of Banking & Finance

Florina Voicu
Associate

Str. Economu Cezărescu, nr. 31B
Sector 6, Bucharest, Romania

Tel: +4 031 228 88 50
Fax: +4 031 228 88 51

contact@duncea-stefanescu.ro
www.duncea-stefanescu.ro